

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 23 ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ В ГЕРІАТРІЇ

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма «Фізична терапія»
Психолого-природничий факультет

2025 - 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фізична терапія, ерготерапія в геріатрії» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія освітньо-професійної програми «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: к.мед.н., доц. Касянчук В. М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії.

Протокол від “ 24 ” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

(проф. Інна СЯСЬКА)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “ 26 ” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого факультету

Ірина ТРОХИМЧУК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Вибіркова	
Модулів — 1	Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія	Рік підготовки:	
Змістових модулів —2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: підготовка презентацій по змістових модулях		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		8-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 самостійної роботи студента – 7.	Освітній рівень: бакалаврський	20 год.	
		Практичні, семінарські	
		20 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		80 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		9 год.	
		Вид контролю:	
		залік	-
Передумови для вивчення дисципліни («Нормальна анатомія людини», «Нормальна фізіологія людини», «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи», «Фізична терапія при захворюваннях дихальної системи», «Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату», «Фізична терапія при захворюваннях нервової системи»)			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є навчити здобувачів вищої освіти складати програми фізичної терапії з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей хворих літнього віку та впроваджувати її в життя з використанням усіх необхідних сучасних засобів, методів і методик для відновлення соматичного психоемоційного здоров'я, побутової та професійної працездатності. Предметом курсу є особливості підходу до організації і проведенню фізичної терапії у осіб літнього віку.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

Вивчити тенденції старіння населення в світі та в Україні.

Ознайомитись з організацією геріатричної допомоги в Україні та вітчизняною законодавчою базою захисту прав осіб літнього віку.

Вивчити теорії старіння та фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.

Оволодіти знаннями вікових структурно-функціональних змін органів і систем організму(серцево-судинної, дихальної, опорно-рухової, нервової) у осіб літнього віку

Ознайомитись з особливостями діагностики, лікування та профілактики захворювань у пацієнтів літнього віку

Оволодіти знаннями використання засобів фізичної терапії (ЛФК,массаж, фізіотерапія) системі реабілітації пацієнтів при захворюваннях серцево-судинної, опорно-рухової і нервової систем.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні набути таких **компетентностей**:

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

3. Очікувані результати навчання.

Застосування фізичної терапії особам літнього віку в залежності від клінічного діагнозу пацієнта/клієнта, перебігу захворювання, принципів та характеру лікування; обстеження та визначення функціонального стану, рівня фізичного розвитку, рухових та інших порушень завдяки:

знанням: особливості змін, що відбуваються в організмі при старінні; основних концепцій старіння, сучасної вікової класифікації; особливостей прояву і плину різних захворювань в геронтологічній практиці; методик проведення занять з профільними хворими, методів дослідження та оцінки фізичної терапії та ерготерапії в геронтології та геріатрії;

умінням: визначати фізичний рівень особи літнього віку та її рухові можливості; планувати програми фізичної терапії для геріатричних пацієнтів різних вікових груп в залежності від клінічного діагнозу, перебігу захворювання та характеру лікування; визначати клінічнообґрунтовані рухові режими; контролювати та враховувати ефективність окремих

занять та всієї програми у цілому; документувати плани фізичної терапії та результатів занять або процедур.

Програмні результати навчання

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 05. Вміти надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПР 07. Вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння.

Загальні відомості про старість і старіння, основні гіпотези і теорії старіння. Патологічне і фізіологічне старіння. Критерії прискореного старіння.

Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.

Геріатричні синдроми. Синдром старечої астениї. Саркопенія. Фактори геропротекторного впливу. Профілактика порушень сну і психічних розладів в людей літнього віку.

Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни системи дихання. Хронічний бронхіт. Гостра пневмонія. Бронхіальна астма. Хронічне обструктивне захворювання легень. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни серцево-судинної системи. Атеросклероз. Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарда. Артеріальна гіпертензія. Хронічна серцево-судинна недостатність. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни шлунково-кишкового тракту. Дисфагія. Синдром мальнутриції. Синдром нейрогенного кишечника. Хронічний гастрит. Виразкова хвороба. Захворювання жовчного міхура, підшлункової залози, печінки. Рак шлунку. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни системи сечовиділення. Синдром нетримання сечі. Пієлонефрит. Аденома передміхурової залози. Рак передміхурової залози. Рак сечового міхура. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни нервової системи. Судинні захворювання мозку. Когнітивні порушення та хвороба Альцгеймера. Хвороба Паркінсона. Захворювання периферичної нервової системи. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни опорно-рухового апарату. Остеопороз. Деформуючий остеоартроз. Ревматоїдний артрит. Подагра. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни ендокринної системи. Цукровий діабет. Захворювання щитоподібної залози. Ожиріння. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.

Загальні відомості про вікозалежні зміни системи крові. Порушення гемостазу. Анемії. Онкогематологічні захворювання. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Сучасні уявлення про старість і старіння.	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Геріатричні синдроми. Фактори, що визначають здоров'я людей літнього віку та активне довголіття.	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-

Тема 3. Фізична терапія при захворюваннях системи дихання у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8						
Тема 4. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8						
Тема 5. Фізична терапія при захворюваннях системи травлення у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8						
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	-	-	40	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2.												
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях системи сечовиділення у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 9. Фізична терапія при захворюваннях ендокринної системи у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8						
Тема 10. Фізична терапія при захворюваннях системи крові у осіб літнього віку.	12	2	2	-	-	8						
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	-	-	40	-	-	-	-	-	-
ІНДЗ	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-

Усього годин	120	20	20	-	-	80	-	-	-	-	-
---------------------	-----	----	----	---	---	----	---	---	---	---	---

6. Теми семінарських занять

Не передбачено.

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Геріатричні синдроми. Синдром старечої астенії. Саркопенія.	2
2	Профілактика порушень сну і психічних розладів в людей літнього віку.	2
3	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін системи дихання людей похилого та старечого віку.	2
4	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін серцево-судинної системи людей похилого та старечого віку.	2
5	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін шлунково-кишкового тракту людей похилого та старечого віку.	2
6	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін системи сечовиділення людей похилого та старечого віку.	2
7	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін нервової системи людей похилого та старечого віку.	2
8	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін опорно-рухового апарату людей похилого та старечого віку.	2
9	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін ендокринної системи людей похилого та старечого віку.	2
10	Принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії вікозалежних змін системи крові людей похилого та старечого віку.	2
	Разом	20

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Критерії прискореного старіння.	8
2	Фактори геропротекторного впливу.	8
3	Хронічний бронхіт. Гостра пневмонія. Бронхіальна астма.	8
4	Атеросклероз. Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарда. Артеріальна гіпертензія.	8
5	Дисфагія. Синдром мальнутриції. Синдром нейрогенного кишечника. Хронічний гастрит. Виразкова хвороба.	8
6	Захворювання жовчного міхура, підшлункової залози, печінки. Рак шлунку.	8
7	Синдром нетримання сечі. Пієлонефрит. Аденома передміхурової залози. Рак передміхурової залози. Рак сечового міхура.	8
8	Судинні захворювання мозку. Когнітивні порушення та хвороба Альцгеймера. Хвороба Паркінсона.	8
9	Остеопороз. Деформуючий остеоартроз. Ревматоїдний артрит. Подагра.	8
10	Цукровий діабет. Захворювання щитоподібної залози. Ожиріння.	8
	Разом	80

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання з курсу «Фізична терапія, ерготерапія в геріатрії» передбачає підготовку презентацій по змістових модулях, що включає наступні види робіт:

- складання опорно-логічних схем відповідно до вивченого теоретичного матеріалу;
- підготовка та захист науково-інформаційних матеріалів.

11. Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату);
МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
МН6 – самостійна робота;
МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання

МО2 – усне або письмове опитування;
МО6 – реферати, есе;
МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

13. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності і (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 02.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ПР 04.	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО2 МО6 МО7 МО9 МО10
СК 03.	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.	ПР 07.	Вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО2 МО6 МО7 МО9 МО10
СК 04.	Здатність враховувати медичні, психолого-	ПР 04.	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних,	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5	МО2 МО6 МО7 МО9 МО10

	педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.		медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	MН6 MН7	
СК 08.	Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.	ПР 09.	Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН5 MН6 MН7	МО2 МО6 МО7 МО9 МО10
СК 09.	Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.	ПР 16.	Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН5 MН6 MН7	МО2 МО6 МО7 МО9 МО10
СК 12.	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.	ПР 05.	Вміти надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН5 MН6 MН7	МО2 МО6 МО7 МО9 МО10

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	А	відмінно	здобувач вищої освіти	Високий	відмінно	зараховано

			виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	(творчий)		
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	6	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		
Модульний контроль-7					Модульний контроль-7						

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни представлено в системі Moodle та складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Опорний конспект лекцій.
- Матеріали для практичних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Дайте визначення термінам геронтологія та геріатрія.
2. Дайте визначення термінам старість і старіння.
3. Дайте визначення особливостям старіючого організму: гетерохронності, гетеротопності і гетерокінетичності.
4. Дайте визначення термінам біологічний і календарний вік.
5. Назвіть основні гіпотези і теорії старіння.
6. Фактори ризику, діагностика і засоби попередження передчасного старіння.
7. Дайте визначення терміну старечі синдроми. Класифікація старечих синдромів.
10. Синдром старечої астенії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
11. Синдром саркопенії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
12. Вікозалежні зміни системи дихання: зміни «кістково-м'язового насосу».
13. Вікозалежні зміни системи дихання: зміни повітроносних шляхів.
14. Вікозалежні зміни системи дихання: зміни легневої паренхіми.
15. Вікозалежні зміни судин.
16. Вікозалежні зміни серця.
17. Вікозалежні зміни системи травлення.
18. Вікозалежні зміни системи сечовиділення.
19. Вікозалежні зміни статевих систем.
20. Вікозалежні зміни нервової системи.
21. Вікозалежні зміни кісткової системи.
22. Вікозалежні зміни системи крові.
23. Синдром дисфагії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
24. Синдром мальнотріції. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
25. Синдром нейрогенного кишечника. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.
26. ХОЗЛ: Емфізема легень. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

27. ХОЗЛ: Хронічний бронхіт. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

28. Бронхіальна астма. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

29. Гостра пневмонія. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

30. Атеросклероз. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

31. Артеріальна гіпертензія. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

32. Ішемічна хвороба серця: Стенокардія напруги. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

33. Ішемічна хвороба серця: Інфаркт міокарда. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

34. Синдром нетримання сечі. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

35. Аденома передміхурової залози. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

36. Рак передміхурової залози

37. Хвороба Паркінсона. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

38. Хвороба Альцгеймера. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

39. Захворювання периферичної нервової системи у осіб літнього віку. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

40. Судинні захворювання мозку. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

41. Остеопороз: перелом шийки стегна. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

42. Остеопороз: компресійні переломи хребців. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

43. Остеоартроз: коксартроз. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

44. Остеоартроз: гонартроз. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

45. Ревматоїдний артрит. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

46. Подагра. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

47. Цукровий діабет. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

48. Захворювання щитоподібної залози. Ожиріння. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

49. Порушення гемостазу. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

50. Анемії. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

51. Мієломна хвороба. Визначення, етіологія, епідеміологія, клінічні прояви, принципи фізіотерапевтичного дослідження та фізичної терапії у людей похилого та старечого віку.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. David X.Cifu, Henry L.Lew, Mooyeon Oh-Park. Geriatric Rehabilitation. ELSEVIER; 2018. 228 s.

2. Timothy L.Kauffman, Ron Scott, John O.Barr, Michael L.Moran, editors. A Comprehensive Guide to Geriatric Rehabilitation. ELSEVIER; 2014. 598 s.

Додаткова

1. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Стаднюк Л.А. Актуальні питання геронтології і гериатрії у практиці сімейного лікаря. К.: Заславський; 2015. 530 с.

2. Коркушко О.В. Передчасне старіння. Київ; 2004. 211 с.

3. Коркушко О.В, Чеботарев Д.Ф. Гериатрія в терапевтичній практиці. К.: Здоров'я; 2003. 840 с.

4. Пінчук І.Я. Загальні поняття реабілітації літніх людей. К.; 2007. 183 с.

5. Семидоцька Ж.Д., Чернякова І.О., Піонова О.М., Трифонова Н.С. Сучасні аспекти хронічного обструктивного захворювання легень. Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини. 2016. 2:4-12.

6. Чеботарев Д.Ф., Коркушко О.В. Гериатрія в клінічній практиці. Київ; 2001. 355 с.

7. Jill C.Cash, Cheryl A.Glass, editors. Adult-Gerontology Practice Guidelines. New York. SPRINGER PUBLISHING COMPANY; 2019. 1112 s.

8. Leseley K.Bowker, James D.Price, Kunal S.Shah, Sarah C.Smith, editors. Oxford hendbookof geriatric medicine. OXFORD UNIVERSITY PRESS; 2018. 1037 s.

9. Marke A.Brimer, Michael L.Morgan, editors. Clinical Cases in Physical Therapy. BUTTERWORTH HEINEMANN; 2004. 206 s.

19. Електронні ресурси:

1. <https://abilis.com.ua/korysna-informatsiia/korysni-internet-resursy.html>
2. https://www.hopkinsarthritis.org/patient-corner/disease_management/rehabilitation-management-rheumatoid-arthritis-patients/#ref10
3. <http://www.parkinson.org/>
4. <http://www.movementdisorders.org/>
5. <http://www.strokeassociation.org/>